

ЧОЛОВІК НА ІМ'Я УВЕ КУПУЄ КОМП'ЮТЕР, ЯКИЙ ЗОВСІМ НЕ КОМП'ЮТЕР

Уве п'ятдесят дев'ять років.

Він їздить на «Саабі». Він із тих, хто тикає пальцем на людей, які йому не подобаються, так, ніби вони злодії, а його палець – ліхтарик полімена. Уве стоїть біля прилавка магазину, куди власники японських автомобілів приходять купувати білі кабелі. Довго вдивляється у продавця-консультанта, потім трясє білою коробочкою середнього розміру в нього перед носом.

– Отже, це один із тих «О-Падів», так? – вимогливо питає Уве.

Продавець, молодий хлопчина з однозначним індексом маси тіла, геть знервований. Він явно ледь стримується, щоб не видерти коробочку з рук Уве.

– Так і є. Айпад. Чи не могли б ви перестати так ним трусити?..

Уве кидає на коробку скептичний погляд, наче це дуже підозріла коробка – наче це коробка, яка їздить на скутері, носить спортивні штани і щойно назвала Уве «друзе мій» перед тим, як упарити йому годинник.

– Ясно. То це комп'ютер, так?

Продавець киває. Потім вагається і швидко хитає головою.

– Так... тобто, я маю на увазі, що це айпад. Хтось називає його «планшетом», ще хтось – пристроєм для серфінгу. Все залежить від того, як його сприймати.

Уве дивиться на продавця так, наче той щойно говорив задом наперед, і знову трясє коробочку.

– То вона хороша, ця штука?

Продавець розгублено киває.

– Так. Хоча... Що ви маєте на увазі?

Уве зітхає і починає говорити повільно, артикулюючи слова так, наче єдина проблема полягає в тому, що його опонент погано чує.

– Чи. Він. Хоро-о-оший? Це хороший комп'ютер?

Консультант чує підборіддя.

– Ну, тобто... авжеж... він справді хороший... але все залежить від того, якого саме плану комп'ютер ви хочете.

Уве блискає на нього очима.

– Я хочу комп'ютер! Звичайний чортів комп'ютер!

На мить між двома чоловіками западає тиша. Продавець прочищає горло.

– Ну... це не зовсім звичайний комп'ютер. Може, вам краще взяти...

Продавець робить паузу і, схоже, намагається дібрати слово, яке би вписалося в межі розуміння людини, що стоїть перед ним. Потім він знову прочищає горло й продовжує:

– ...лептоп?

Уве роздратовано хитає головою і загрозово нависає над прилавком.

– Ні, я не хочу якийсь «лептоп». Я хочу комп'ютер.

Продавець киває, ніби вчитель, який дає новий матеріал.

– Лептоп – це комп'ютер.

Ображений Уве блискає очима й замахується вказівним пальцем над прилавком.

– Ви думаете, я цього не знаю?!

Знову западає тиша, наче це зійшлися два бандити, які раптово усвідомили, що забули прихопити свої пістолети. Уве довго дивиться на коробочку, ніби чекає, що вона в чомусь зізнається.

– Звідки тут висувається клавіатура? – буркоче він зрештою.

Продавець тре долонями об край прилавка й нервово переступає з ноги на ногу, як це часто роблять молоді консультанти у роздрібних магазинах, коли починають розуміти, що щось явно відбере значно більше часу, ніж вони спочатку сподівалися.

– Ну, в цьому пристрої, насправді, немає клавіатури.

Уве робить щось своїми бровами.

– А, ну звісно, – бурмоче він. – Бо її ще треба «придбати додатково», чи не так?

– Ні, я маю на увазі, що цей комп'ютер не має окремої клавіатури. Ви керуєте всім просто з екрана.

Уве недовірливо хитає головою, наче на його очах продавець щойно обійшов прилавок і лизнув засклену вітрину.

– Але мені потрібна клавіатура. Ви розумієте це?

Хлопчина зітхає так глибоко, ніби подумки терпляче рахує до десяти.

– Гарзд. Я розумію. У такому разі не думаю, що цей комп'ютер вам підійде. Думаю, натомість вам краще придбати щось на кшталт макбука.

– Макбук? – перепитує Уве, якого це аж ніяк не переконало. – Це одна з тих клятих «електронних книжок», про які всі говорять?

– Ні. Макбук – це... це... лептоп з клавіатурою.

– Ясно! – шипить Уве. Якусь мить він роззирається по магазину. – Ну а вони, виходить, хороші?

Продавець-консультант опускає очі до прилавка, намагаючись не виказати ледь стримуване бажання почати роздирати власне обличчя. Аж раптом він починає сяяти, і на його обличчі з'являється бадьора усмішка.

– А знаєте що? Я зараз подивлюся, чи мій колега вже закінчив зі своїм клієнтом. Тоді він підійде до вас і все вам покаже.

Уве зиркає на годинник і неохоче погоджується, нагадуючи консультанту, що деякі люди мають важливіші справи, ніж стовбичити весь день в очікуванні. Консультант швидко киває, зникає і за кілька секунд повертається вже з колегою. У колеги дуже щасливий вигляд, як у людини, яка вже давненько не працювала продавцем-консультантом.

– Вітаю, чим я можу вам допомогти?

Уве свердлить прилавок своїм «поліцейсько-ліхтарним» пальцем.

– Я хочу комп'ютер!

Тепер колега не має аж такого щасливого вигляду. Він кидає на першого продавця-консультанта погляд, який явно обіцяє відплату за таку витівку. Тим часом перший бурмоче:

– Я більше не можу. Я йду на обід.

– Обід, – пирхає Уве. – Це єдине, що турбує людей у наші дні.

– Прощу? – промовляє колега й обертається.

– Обід! – Уве криво всміхається, кидає коробку на прилавок і швидко йде геть.

(ЗА ТРИ ТИЖНІ ДО ЦЬОГО)

ЧОЛОВІК НА ІМ'Я УВЕ РОБИТЬ ОБХІД СВОГО КВАРТАЛУ

Була за п'ять хвилин шоста ранку, коли Уве й кіт зустрілися вперше. Котові Уве не сподобався одразу й категорично. І почуття це було дуже взаємним.

Уве, як завжди, прокинувся на десять хвилин раніше. У нього в голові не вкладалося, як можна проспати та ще й валити всю провину на будильник, бо він, мовляв, не зазвонив. У самого Уве ніколи в житті не було будильника. Він прокидався за чверть до шостої, тоді ж і вставав.

Щоранку, вже майже чотири десятиліття, упродовж яких вони жили в цьому будинку, Уве вмикав свій кавовий перколятор*, завжди, в будь-який день, насипаючи однакову кількість кави, а потім вони з дружиною випивали по чашці. Одну міру для кожної чашки й додаткову — для кавника перколятора. Не більше, не менше. Люди тепер уже не знають, як це — зварити каву як слід. Так само, як мало хто сьогодні може писати ручкою. Бо зараз, бачте, всюди ці комп'ютери та еспресо-машини. То куди ж тоді

* Кавовий перколятор — пристрій для приготування кави, специфічна старомодна кавоварка. — Тут і далі примітки перекладачки.

котиться світ, якщо вже ніхто не вміє ні писати, ні каву варити?

Поки готувалася його ідеальна чашка кави, Уве одягнув свої темно-сині штани й куртку, встромив ноги у дерев'яні клоги* й засунув руки в кишені — з тим особливим виглядом, який мають чоловіки середнього віку, впевнені, що нікчемний світ за дверима їх неодмінно розчарує.

А потім він розпочав свій ранковий обхід вулиці. Коли Уве вийшов надвір, навколишні блокові будинки** потопали в тиші й темряві, ніде не було видно ні душі. «Хто б сумнівався», — подумав собі Уве. На цій вулиці ніхто не завдавав собі клопоту вставати раніше, ніж потрібно. Тепер тут жили лише самозайняті особи та інші сумнівні типи.

Кіт сидів із безтурботним виглядом посеред проходу між будинками. Мав він половину хвоста й тільки одне вухо. Там і сям на ньому світило голе тіло, ніби хтось навмисне повидирав жмутки шерсті. Малопривабливий представник родини котячих.

Уве потупав далі. Кіт підвівся. Уве зупинився. Якусь мить вони міряли одне одного поглядами, наче двоє потенційних забіяк у барі маленького містечка. Уве роздумував, чи не швиргнути в нього черевиком. А кіт дивився так, ніби явно шкодував, що не взяв власні клоги, аби було чим відбиватися.

— Пішов геть! — гаркнув Уве так раптово, що кіт аж відскочив. Він окинув поглядом п'ятдесятидев'ятирічного

* Клоги — дерев'яні черевики, у багатьох країнах це елемент давнього традиційного вбрання.

** Блокові малоповерхові будинки складаються з декількох прилеглих один до одного ізольованих блоків-квартир з окремим виходом з кожної квартири на приквартирну ділянку.

чоловіка з його клогами, повернувся і перевальцем пішов собі. Уве міг заприсягтися, що перш ніж забратися, той закотив очі.

«От зараза», — подумав Уве, зиркнувши на годинник. За дві хвилини шоста. Час іти, бо чортовому коту мало не вдалося зірвати йому весь обхід. Чудово б вийшло, нічого сказати.

Він методично пройшовся всіма пішохідними доріжками між будинками. Зупинився перед дорожнім знаком, який забороняв водіям заїжджати в житловий район. Добряче копнув металевий стовп, на якому тримається знак. Не те щоб стовп хитався або що, але завжди краще перевірити. Уве з тих людей, які перевіряють стан речей, даючи їм добрячого копняка.

Він обійшов усю автостоянку й оглянув з усіх боків кожен гараж, аби переконатися, що жоден не був пограбований чи підпалений уночі якимись хуліганами. Такого тут ніколи не траплялося, але й Уве ніколи не пропускав свій обхід. Він тричі сіпнув ручку на воротах власного гаража, де стояв «Сааб». Усе так самісінько, як і щоранку.

Після цього Уве оглянув гостьову стоянку, де автомобілі можна було лишати не більше, ніж на двадцять чотири години. Ретельно переписав усі номерні знаки в маленький блокнот, який завжди носив у кишені куртки, і порівняв їх із номерами, записаними напередодні. І якщо раптом якісь номери збіглися б із записаними в блокноті, Уве пішов би додому, зателефонував би у Відділ реєстрації транспортних засобів, щоб отримати інформацію про власника автомобіля, а потім зателефонував би йому особисто, аби повідомити, що той — чортів нікчемний придурок, який навіть знаки читати не вміє. Звісно, Уве було начхати на те,

чий машини були припарковані на гостьовій автостоянці. Але це було питання принципу. Якщо на знаку написано «двадцять чотири години», значить, саме стільки тобі дозволено тут лишатися. Що ж це буде, якщо всі почнуть паркуватися, де й коли їм заманеться? Буде хаос. Тоді машини тут будуть просто всюди, чорт забирай.

На щастя, сьогодні на гостьовій стоянці не було жодного несанкціонованого автомобіля, і Уве міг перейти до наступного пункту щоденного обходу: приміщення для контейнерів зі сміттям. Не те щоб це був його обов'язок. Навіть навпаки – він від самого початку непохитно був проти цієї дурні, яку нав'язали новоприбулі активісти: що побутове сміття «мусить бути відсортоване». Ще й заявили, що раз було ухвалене рішення про сортування сміття, то хтось має стежити за тим, аби його таки виконували. Звісно, ніхто не просив Уве цього робити, але ж якби люди – такі, як він, – не виявляли ініціативу, запанувала б анархія. Усе навколо було б засипане мішками зі сміттям.

Уве кілька разів копнув контейнери, вилаявся і з контейнера для скла витягнув банку, бурмочучи щось про «недоумків» і відкручуючи з неї металеву кришечку. Скляну банку він вкинув назад у контейнер для скла, а кришечку – в контейнер для металу.

Раніше, коли Уве очолював Асоціацію мешканців, він усім голову прогриз, наполягаючи встановити камери відеоспостереження в приміщенні для контейнерів зі сміттям, щоб відучити людей кидати абищо абикуди. На велике роздратування Уве, пропозицію відхилили. Сусіди заявили, що їм буде «трохи ніяково» під прицілом відеокамер, до того ж зберігання всіх цих записів стало би суцільною морокою. І це навіть не зважаючи на те, що Уве

завжди стверджував: хто має «чесні наміри», той не стане боятися «правди».

Через два роки після того, як Уве усунули з поста голови Асоціації (у результаті зради, яку Уве потім називав ледь не «державним переворотом»), це питання постало знову. Нова керівна група швиденько пояснила мешканцям, що вже з'явилася новомодна камера, що активується датчиками руху й відправляє відео просто в інтернет. За допомогою цієї камери можна спостерігати не лише за приміщенням з контейнерами для сміття, а й за автостоянкою, запобігаючи таким чином вандалізму й крадіжкам. Більше того, відеоматеріал автоматично видалається через двадцять чотири години, а отже, «право мешканців на недоторканність приватного життя» не порушується. Для встановлення камери потрібна була одноголосна згода всіх мешканців. Проголосував проти лише один.

А все тому, що Уве не довіряв інтернету. Він писав це слово з великої літери «І» та наголошував склад «Ін-», хоча дружина постійно діймала його тим, що треба ставити наголос на складі «-нет». Дуже скоро керівна група усвідомила, що інтернет буде спостерігати, як Уве викидає сміття, тільки через труп самого Уве. Жодної камери так і не встановили. Тим краще, казав Уве. У будь-якому разі щоденний обхід був ефективнішим. Усі знали, хто що робить і хто тримає все під контролем. І це було ясно будь-кому, хто мав хоч дрібку мізків.

Оглянувши приміщення з контейнерами для сміття, він замкнув двері, як робив це щоранку, і тричі добряче сіпнув їх, аби переконатися, що вони зачинені як слід. Потім він обернувся й помітив велосипед, притулений до стіни